Чистай муниципаль бюджет белем учреждениесе
“1 нче номерлы гомуми урта белем мәктәбе”

«Каралган»	**«Килешенгән»**	**«Раслыйм»**
МБ җитәкчесе	Укыту эшләре буенча	Мәктәпдиректоры
__________/ / Приданникова Е.М	директор урынбасары	_________/ Н.Н.Ислямова/
МБ утырышы беркетмәсе № 1	__________/А.Р.Гайсина	Приказ № 125____________
«24» август 2020 ел.	«24» август 2020ел	«25» август 2020 ел

Татар теле һәм әдәбияты укытучысы

Хайруллина Ләйсән Альберт кызының

9А сыйныфына туган тел(татар) әдәбиятыннан календарь –тематик планы.

Педагогик киңәшмәсендә каралды.
Беркетмә № 1
« 25» август 2020.

2020-2021 уку елы

Календарь-тематикплан түбәндәге программаларга нигезләнеп төзелде:

1. Муниципаль бюджет гомуми белем учреждениесе “1 нче урта гомуми белем мәктәбенең” төп белем бирү программасына туры китереп (30.05.2015 нче елның, 134 номерлы карары белән расланган, 31.08.2016 елның 152 номерлы карарында үзгәрешләр кертелгән).

2. Татар теле һәм әдәбияты буенча төп гомуми белем бирү буенча эш программасына туры китереп (31.08.2016 елның 152 нче номерлы карарына туры китереп)

3. Муниципаль бюджет гомуми белем учреждениесе «1 нче номерлы гомуми урта белем мәктәбе»нең календарь-тематик планлаштыру нигезләнмәсенә туры китереп төзелү.

4. Дәреслек: Ә.Р. Мотыгуллина, Р.Г. Ханнов, Л.К. Хисмәтова “Татар әдәбияты”. Рус телендә төп гомуми белем бирү оешмалары 9 нчы сыйныфы өчен дәреслек. Татарстан Республикасы Мәгариф һәм фән министрлыгы тарафыннан тәгъдим ителгән. Ике кисәктә. Казан, “Мәгариф-вакыт” нәшрияты, 2014 нче ел.

9 НЧЫ СЫЙНЫФ ӨЧЕН КАЛЕНДАРЬ-ТЕМАТИК ПЛАН

Дә-рес №	Дәрестемасы	Дә-ресса-ны	Көтелгәннәтиҗә			Үткәрү вакыты	
			метапредмет	предмет	шәхескә кагылышлы	план	факт
Атадан улына чын мирас – сүздер... -7							
1	Якутлар табыладыр вакыт белән. Якуты находятся со временем.	1	Халык авыз иҗаты әсәрен тарих белән бәйләп өйрәтү.	Дастаннар турында белешмә бирү, “Идегәй” дастанын өйрәнү.	Борынгыдан килгән халык иҗатына хөрмәт һәм халык педагогикасы ярдәмендә тарихи үткәнебезгә ихтирам хисләре тәрбияләү.	8.09	
2	Гасыр тузаннары тузмас, хәтер йокласа.. Век пыли не выдержит, память спит....	1	Алтын Урда чоры турында белешмә бирү.	“Идегәй” дастанын өйрәнүне дәвам итү.	Халкыбыз тарихына, тарихи шәхесләргә ихтирам хисләре тәрбияләү.	15.09	
3	Онытсак үткәнне,	1	Алтын Урда чорындагы тарихи	“Идегәй” дастанын	Халык авыз иҗаты белән	22.09	

	оныклар санламас бүгеннең кадерен. Знай прошлого ,уважай настоящего		шәхесләр белән таныштыру.	өйрәнүне дәвам итү.	кызыксыну һәм туган илгә мәхәббәт хисләре тәрбияләү.		
4	Шагыйрь күңеле төпсез кое түгел, Ул күңелдә язмыш язылган. Душа поэта не пропасть, Она написана судьбой.	1	Шагыйрь яшәгән чор турында тарихи белешмә бирү.	Шагыйрьнең тормыш юлы һәм иҗаты хакында өстәмә мәгълүмат бирү, “Кыйссаи Йосыф” әсәрен өйрәнү	Әсәргә нигезләнеп, кешеләргә хас сыйфатлар турында сөйләшү.	29.09	
5	Бөек иҗат һичкайчан югалмый Великое творчество никогда не пропадает	1	Гуманлылык турында төшенчә формалаштыру.	“Кыйссаи Йосыф” әсәрен өйрәнү.	Мәрхәмәтлелек, туганлык хисләре турында аңлату.	6.10	
6.	Мәхәббәт ул үзе иске нәрсә, Ләкин һәрбер йөрәк аны яңарта Любовь-это что-то старое, Но каждое сердце обновляет его..	1	Әдәбиятта мәхәббәт темасының бирелеше турында аңлату.	“Кыйссаи Йосыф” әсәрен өйрәнү; рәдиф турында теоретик төшенчә.	Эчкерсез мәхәббәт, кеше күңеленең сафлыгы, гаделлек турында аңлату.	13.10	
7.	Халкыбызның гүзәл әсәрләре. Прекрасные произведения нашего народа.	1	Дастан жанры, трагедия жанры турында төшенчә.	Өйрәнгәннәрне гомумиләштереп кабатлау, Ю.Сафиуллинның “Идегәй” трагедиясен уку.	Язучыларыбызның фольклорга нигезләнеп язылган әсәрләренә карата кызыксыну уяту.	20.10	
Урта гасыр әдәбиятында мәхәббәт сызыклары - 2							

8	Мәхәббәтне үлчәр өчен бизмәннәр юк. И нет веса, чтобы измерить любовь.	1	Шагыйрь яшәгән чор турында тарихи белешмә бирү.	Шагыйрьнең тормыш юлы һәм иҗаты турында өстәмә мәгълүмат бирү, “Сөһәйл вә Гөлдерсен” әсәрен өйрәнү.	Әсәргә нигезләнеп, кешеләргә хас сыйфатлар турында сөйләшү.	27.10	
9	Табигатьтә бар яну, бар сүнү дә. В природе есть горение, есть потухание	1	Алтын Урда тарихы турында алган белемнәрне тирәнәйтү.	“Сөһәйл вә Гөлдерсен” әсәрен уку.	Мәхәббәтнең саф хис булуын аңлату.	10.11	
Гөл үссә – җирнең күрке, Кыз үссә – илнең күрке -8							
10	Мәхәббәт ярасын бары вакыт дәвалый. Только время лечит раны.	1	XIX гасыр башындагы тарихи вакыйгалар, хатын-кызларның авыр язмышы турында мәгълүмат бирү.	Г.Кандалыйның тормыш юлы һәм иҗаты турында белешмә бирү, “Сәхибҗамалга” әсәрен өйрәнү.	Матурлыкка, мәхәббәткә дан җырлаучы әсәрләргә ихтирам хисләре тәрбияләү.	17.11	
11-12	“Дөньяда бик аз булыр чын шагыйрь Габдулладай...” Габдулла-настоящий поэт, которому будет очень мало в мире...”	2	Габдулла Тукай яшәгән һәм иҗат иткән чор турында тарихи мәгълүмат.	Шагыйрьнең биографиясе һәм иҗаты турында өстәмә мәгълүмат бирү.	Укучыларда аң-белемгә, укуга мәхәббәт тәрбияләү, матурлыкка соклана белергә, әдәп-әхлак, ихтирам итү нормаларына өйрәтү.	24.11	
13	“Языйм әле алсу йөзле, кара кашлы кызларын...” "Я пишу о	1	Фатих Әмирхан яшәгән һәм иҗат иткән чор турында тарихи мәгълүмат. Татар халкының XX гасыр башы тормышы турында	Фатих Әмирхан яшәгән һәм иҗат иткән чор турында тарихи мәгълүмат бирү.	Татар халкының классик әдипләре иҗатына хөрмәт тәрбияләү; эстетик тәрбия бирү.	1.12	

	красивых девушек..”		тарихи мәгълүмат.				
14	Үз тиңеңә ни җитә! Как найти свою пару	1	XX йөз башы иҗтимагый фикере турында тарихи белешмә бирү.	“Хәят” повестен уку, әсәр өйрәнүне йомгаклау.	Төрле милләт кешеләренә карата ихтирам хисе тәрбияләү; эстетик тәрбия бирү.	8.12	
15	Офыклар артында гына бәхетле еллар тора. Только за горизонтом стоят счастливые годы.	1	Бөек Ватан сугышыннан соңгы елларга тарихи күзәтү ясау.	Аяз Гыйләҗев иҗаты белән танышу, “Җомга көн, кич белән...” әсәрен укый башлау.	Өлкән буынга ихтирам, туган җиргә мәхәббәт тәрбияләү	15.12	
16	Бер үк төшләр кереп йөдәтә, Көйгән хыял яши йөрәктә. Одни и те же сны утоляют жажду, Мечта живет в сердце.	1	Тарихи вакыйгаларга нигезләнеп, әсәр геройлары яшәгән чорга характеристика бирү.	Аяз Гыйләҗевның тормыш юлы, иҗаты турында белгәннәрне кабатлау, сорауларга җаваплар бирү, “Җомга көн, кич белән...” повестеннан өзекләр уку.	Балаларын кадерләп үстергән аналарга ихтирам хисләре тәрбияләү.	22. 12	
17	Иңнәрендә илне тарткан хатыннарның, Йөзләренә сары көзләр төсе сарган... Подвиги женщин во время Великой отечественной войны.	1	Бөек Ватан сугышы чоры, тыл тормышы турында мәгълүмат бирү.	Рөстәм Мингалимнең тормыш юлын, иҗатын, “Сап-сары көзләр” хикәясен өйрәнү.	Сугышның бар авырлыгын үз җилкәләрендә күтәргән тыл ветераннарына – аеруча хатын-кызларга карата ихтирам тәрбияләү.	12.01	
Татар әдәбиятының лирикасы- 2							
18	Асыл сүзләр ята күңел түрендә.	1	Лирика жанрлары турында төшенчә.	Р.Зәйдулланың тормыш юлы һәм иҗаты турында	Табигатькә карата күзәтүчәнлек тәрбияләү, һава	19.01	

	Суть слова лежит в виде души.			белешмә, “Буран” шигырен өйрәнү.	торышының үзгәрешен аңлау, милли хис, үзаң булдыру, укучыларга экологик тәрбия бирү, шагыйрьнең эчке халәте турында сөйләргә өйрәнү.		
19.	Күңелдә хисләрнең мул чагы... В душе полно эмоций...	1	Этик тәрбия бирү.	Рәшит Әхмәтҗановның тормыш юлы һәм иҗади эшчәнлеге турында белешмә бирү, “Сандугач керде күңелгә” шигырен өйрәнү.	“Күңел халәте”, “рух”, “холык” төшенчәләрен аңлау һәм үз шәхесеңә бәйле рәвештә аңлата белү.	26.01	
Театр яктылыкка, нурга илтә! -4							
20	Татар театрының атасы. Основоположник татарского театра	1	Галиәсгар Камал яшәгән чор турында тарихи белешмә бирү.	Галиәсгар Камалның тормыш юлы һәм иҗаты турында мәгълүмат бирү, “Беренче театр” әсәрен өйрәнү.	Укучыларда татар театр сәнгатенә мәхәббәт тәрбияләү.	2.02	
21	“Бүген театр була, траттата, траттата!” "Сегодня будет театр, траттата, траттата!”	1	Татар театр сәнгате һәм аның тарихы турында төшенчә формалаштыру.	“Беренче театр” комедиясен өйрәнү.	Укучыларда эстетик зәвык тәрбияләү.	9.02	
22	Көлдерә дә, елата да – театр! И смеется, и плачет-театр!	1	Татар әдәбиятында җәдидчелек хәрәкәте турында тарихи белешмә бирү.	Галиәсгар Камалның “Беренче театр” комедиясен өйрәнү, йомгаклау, сүз уйнату, монолог теоретик төшенчәләре турында белешмә бирү.	Төрле ситуацияләрдә үз-үзеңне дөрес тотарга, әдәп-әхлак кагыйдәләрен өйрәтү; югары эрудицияле, мәгърифәтле шәхес тәрбияләү.	16.02	
23	“Һәр күңелләр нурланадыр, чыкса Гыйззәтуллина...” “Каждая душа излучает, если играет Гиззатуллина...”	1	Татар сәнгате үсешендә зур урын тоткан беренче хатын-кызлар турында тарихи белешмә бирү.	Сәхибҗамал Гыйззәтуллина-Волжскаяның тормыш юлын һәм иҗатын өйрәнү.	Укучыларга эстетик тәрбия бирү, мәдәният-сәнгать учакларында үз-үзеңне тоту нормаларын формалаштыру.	23.02	

Мең шифага ия кулларда Күпме язмышларның эзе бар...-3							
24	Ак чәчәкләр Белые цветы	1	Әдәбиятта медицина хезмәткәрләренең образларын һәм эшчәнлеген гәүдәләндерү.	Г.Әпсәләмовның тормыш юлы һәм иҗаты турында белешмә бирү, “Ак чәчәкләр” романыннан өзек өйрәнү.	Укучыларда кеше хәленә керә белү, мәрхәмәтлелек, шәфкатьлелек, кешелеклелек сыйфатлары тәрбияләү	2.03	
25	Һөнәрле үлмәс... Выбор профессий	1	Медицина хезмәткәрләре лексикасы, медицина терминнары турында мәгълүмат бирү.	Г.Әпсәләмовның тормышын, иҗатын кабатлау, сорауларга җавап бирү, “Ак чәчәкләр” әсәрен өйрәнүне дәвам итү.	Кешенең үз-үзен тотышын, авыру кешенең халәтен аңлата белү.	9.03	
26	Авыл табибы. Сельский врач.	1	Медицина хезмәткәрләре турында мәгълүмат бирү.	“Ак чәчәкләр” романын уку, йомгаклау; “роман”, “хронотоп” төшенчәләрен аңлату.	Балаларда мәрхәмәтлелек, миһербанлылык хисләре тәрбияләү; әсәргә таянып, татар халкының яшәү рәвеше, аларга медицина ярдәме күрсәтү турында сөйләү.	16.03	
Укытучым! Синең бөек исемең Йөрәгемдә мәңге сакланыр...-3							
27	Игелек орлыклары чәчегез, бәхет игеннәре игәрсез. Сеете семена добра, сеете хлеб счастья.	1	Бөек Ватан сугышыннан соңгы еллар турында тарихи мәгълүмат.	Мөхәммәт Мәһдиевнең тормыш юлы, иҗаты турында мәгълүмат бирү, “Фронтовиклар” романыннан өзек белән таныша башлау.	Укытучы хезмәтенә ихтирам тәрбияләү.	**6.04**	
28	Яхшы укытучы хакыйкатьне табарга өйрәтә. Бәхетем – шушы балалар кеше булып үссәләр. Хороший учитель учит находить истину. Счастье, если эти дети вырастут людьми.	1	Катлаулы әсәр белән эшләргә Әдәбият теориясе буенча яңа төшенчәләр формалаштыру. өйрәнү.	“Фронтовиклар” романыннан өзекләр белән танышу,тел-сурәтләү чараларын табу; “әдәбият белемендә тип” төшенчәсенә аңлатма бирү, сөйләм телен үстерү.	. Әхлак, кешелеклелек, сайлаган һөнәреңә тугры калу сыйфатлары тәрбияләү	13..04	

29	Һөнәрләр күп. Кем булсаң да: табиб, эшче, тукучы... Тик онытма бер нәрсәне – юл күрсәтәукытучы. Профессий много. Кто бы ни был: врач, рабочий, Ткач... Но не забывай учитель - путеводитель.	1	Педагогика фәне турында мәгълүмат бирү.	Рәдиф Гаташның тормыш юлы, иҗаты белән таныштыру, “Укытучы” шигырен уку, анализлау; укытучы һөнәре турында сөйләшү.	Кеше өчен балачак хатирәләренең иң саф хисләр булуын аңлату.	20.04	
Авыр эшкә беләк бар, Кыю эшкә йөрәк бар-5							
30	Ата-бабадан килгән һөнәр җиде буынны туйдыра. Профессия, пришедшая от предков, кормит семь поколений.	1	Язучы яшәгән чорга бәя бирү.	Хәсән Сарьянның тормыш юлы һәм иҗаты, күпкырлы эшчәнлеге турында белешмә бирү, “Әткәм һөнәре” повестеннан өзек уку.	Ата-баба һөнәренә ихтирам хисләре тәрбияләү.	27.04	
31	Ата йөрәге диңгездән тирән. Каков отец, таков и сын.	1	Татар халкының борынгыдан килгән һөнәрләре турында белешмә бирү	Хәсән Сарьянның тормыш юлы һәм иҗатын кабатлау, “Әткәм һөнәре” повестеннан өзек уку.	Тормышта үз юлыңны табу, һөнәр сайлау турында тәрбия бирү.	4.05	
32	Каты ташлар тишеп, катламнардан Җир маен да эзләп табалар. Где труд, там и счастья	1.	Нефть табу белән бәйле һөнәрләр турында мәгълүмат бирү.	Гариф Ахуновның тормыш юлы һәм иҗаты турында белешмә бирү, “Хәзинә” романыннан өзек өйрәнү.	Укучыларда туган җиргә, туган төбәккә, Татарстанның табигый байлыкларына ихтирам тәрбияләү.	11.05	
33	Йөрәкле егет – ил күрке! Где смелость, там и победа.	1	Бүгенге көндә статистика буенча иң кирәкле *(востребованная)* булган һөнәрләр белән таныштыру.	Хисам Камаловның тормыш юлы һәм иҗатын кабатлау, “Очучы” хикәясен өйрәнү.	Эстетик тәрбия бирү.	18.05	
34	Максатына	1	Өйрәнгән теоретик төшенчәләрне	Ел буе өйрәнгәннәрне	Әдәбиятның тәрбия бирү,	25.05	

	ирешүдән тәм табучы гына җирдә бәхетле. Счастлив на Земле только тот, кто наслаждается достижением цели		кабатлау, истә калдыру.	гомумиләштереп кабатлау.	тормышка әзерләү дәресе булуын аңлату.		